

ДЕЯКІ ЗАХОДИ СПРИЯННЯ САМОРЕАЛІЗАЦІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У СТРУКТУРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Шахмуров Аріф (Азербайджан)

Науковий керівник – доцент, к. пед. н. Семененко І.Є.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

м. Харків, Україна

Інтернаціоналізація вищої освіти, яка виражається у збільшенні кількості іноземних студентів, є однією з провідних тенденцій її розвитку. Проблема створення особливих умов для майбутніх іноземних фахівців є актуальною на державному рівні, оскільки підготовка таких фахівців має геополітичну, соціальну та економічну значущість.

Професійна підготовка іноземних студентів має певну специфіку: наступність (врахування попереднього досвіду), надання студентам-іноземцям знань, які дозволятимуть їм набувати умінь самостійної роботи, поетапне ознайомлення студента-першокурсника зі змістом фахової діяльності; міжпредметна координація дисциплін загальноосвітнього циклу з урахуванням індивідуальних знань; диференційований підхід до навчального процесу з боку ЗВО до навчання іноземних студентів; взаємодія викладачів фахових дисциплін з викладачами мовної підготовки для створення нового навчального матеріалу, що сприятиме комфортному засвоєнню навчальної інформації; полікультурна компетентність викладацького складу.

Самореалізація іноземних студентів в структурі професійної освіти, їхнє професійне становлення та розвиток неможливі без ефективної організації педагогічної діяльності, у процесі якої створюються соціально-психологічні та педагогічні умови, що сприяють прийняттю суб'єктом оптимальних рішень в різних ситуаціях життєвого вибору.

Усі заходи, що сприяють самореалізації іноземних студентів в структурі професійної освіти можна, на наш погляд, об'єднати за напрямками: дидактичні,

організаційні, аудиторні, позааудиторні.

Дидактичними заходами визначаємо використання навчального матеріалу, що сприяє формуванню фахової комунікативної компетентності іноземних студентів, корегування навчальних планів фахових дисциплін з навчальним планом з мовної підготовки, упровадження у зміст навчальних дисциплін прийомів та способів, спрямованих на підвищення рівня фахової підготовки, вибудовування викладачем фахової дисципліни спільно з куратором індивідуальної траєкторії навчання, контроль куратором просування за цією траєкторією.

До організаційних заходів належать: розробка системи збирання та аналізу даних про успішність і відвідуваність занять на факультеті з метою складання рейтингу успішності студентів факультету підготовки іноземних громадян, ознайомлення студентів з цим рейтингом; перевірка знань і оцінка готовності студентів 1-го курсу до освоєння вищої математики та мовної підготовки за вимогами навчального плану професійної підготовки. Організація та проведення (у разі необхідності) додаткових занять з вищої математики та мовної підготовки; проведення не менше двох разів протягом навчального року аналізу результатів успішності студентів і відвідуваності занять на Вченій раді факультету з проектом пропозицій щодо поліпшення успішності; регулярне доведення до відома викладачів і студентів рекомендацій з проведення заходів з метою підвищення успішності, прийнятих Вченою радою факультету; розробка та виконання комплексу заходів щодо підвищення успішності студентів на факультеті (додаткові заняття, консультації, організація самостійної роботи); пошук шляхів підвищення успішності іноземних студентів у тісній взаємодії з усіма факультетами і кафедрами університету, поєднуючи контроль за навчально-дисциплінарної діяльністю студента і вдосконалення системи надання допомоги в навчально-професійній діяльності.

Важливими аудиторними заходами підвищення якості професійної підготовки іноземних студентів вважаємо організацію їхньої рефлексивної

діяльності та надання їм потрібної інформації у різних формах викладання та навчання.

У процесі професійної підготовки визначаємо необхідним формувати рефлексивні вміння майбутніх іноземних фахівців, а також уміння здійснювати самоаналіз та самокорекцію особистих ресурсів. При цьому студенти мають навчитись усвідомлювати вимоги щодо рівня фахової підготовки з боку викладачів, роботодавців, колег і спрямовувати власні зусилля на корекцію ступеня власної фахової компетентності згідно цих вимог.

Для здобуття професійної підготовки студент має отримати потрібну йому інформацію у різних формах викладання та навчання.

Слід звернути увагу на те, що іноземні студенти не в змозі сприймати навчальний матеріал, представлений нерідною мовою в лекційній формі. Відсутність знання наукової термінології робить лекційний матеріал незрозумілим. Крім того, іноземні студенти погано володіють технікою ведення конспектів, тому на заняттях з мовної підготовки необхідно готувати іноземних студентів до цієї діяльності, вживаючи певних заходів. Особливе місце займає відпрацювання навичок швидкісного запису тексту. Всю роботу з формування вмінь та навичок конспектування слід проводити згідно загальних правил конспектування, що допомагають іноземним студентам правильно скорочено передавати письмову інформацію. Отже, з метою навчання іноземних студентів сприймати лекції нерідною мовою, викладачам мовної підготовки необхідно добирати навчальний матеріал для профільних текстів таким чином, щоб студенти могли засвоїти особливості наукового стилю мовлення для розуміння змісту дисциплін, що вивчаються. В свою чергу, викладачі фахових дисциплін спільно з викладачем з мовної підготовки повинні здійснювати добір найбільш важливих тем, текстів, мовного матеріалу з метою допомоги іноземному студенту розуміти і записувати інформацію лекцій. Тобто, від спільної роботи обох викладачів (з мовної підготовки та з фахової дисципліни) залежить професійна комунікативна компетентність майбутнього фахівця.

У процесі професійної підготовки з метою адаптації навчальної інформації до рівня іноземного студента викладачам фахових дисциплін слід працювати у тісному зв'язку з викладачами мовної підготовки, тобто викладачі спільно вирішують цю методичну проблему. На лекціях диференціювати спосіб подання інформації, використовувати таблиці, схеми, рисунки, можливості інформаційно-комп'ютерних технологій. Також напередодні лекції, у процесі роботи над профільними текстами, студенти-іноземці повинні отримувати словник термінів з певної теми. На семінарських заняттях опрацьовувати разом необхідну літературу, визначати акценти, готувати доповіді.

Отже, іноземним студентам, які не можуть опанувати навчальну інформацію у занадто швидкому для них темпі, необхідно створювати максимально комфортні умови завдяки поінформованості викладача фахової дисципліни щодо рівня мовної підготовки іноземного студента та залученню до спільної педагогічної діяльності.

Слід зазначити, що однією із важливих проблем у організації занять з іноземними студентами є урахування викладачем швидкості донесення навчальної інформації, граматичної складності, насиченості новою лексикою мови навчання. Отже, темп викладання, граматична та лексична складова мови викладання повинні відповідати рівню мовної підготовки студентів, можливостям їхнього сприйняття на слух, а цей рівень і ці можливості залежать від національної приналежності контингенту та індивідуальних мовних здібностей.

Підвищувати рівень професійної підготовки слід також у межах спланованої позааудиторної роботи. Особливо важливим вважаємо акцентування уваги на зв'язку змісту позааудиторних заходів із вихованням у іноземних студентів особистісних якостей, а також формуванням знань та умінь, які мають визначну роль у професійній реалізації. Так, зокрема можна проводити конкурси професійної спрямованості, у межах яких визначати кращих за професійною підготовкою іноземних студентів.

Отже, упровадження у практику позааудиторної роботи зі студентами конкурсних виховних заходів, крім досягнення загальної мети – професійної спрямованості майбутніх фахівців, несе вагоме навантаження на процес формування професійної компетентності, оскільки дозволяє студентам знаходити власне вирішення проблеми через регуляцію своєї життєдіяльності та відчутти відповідальність за своє становлення.

Якість підготовки фахівців оцінюється через такі показники, як компетентність, самостійність, готовність до прийняття рішень в ситуаціях альтернативного вибору, вміння адаптуватися у швидкозмінних політичних, соціальних і виробничих умовах, наявність мотивації до безперервної освіти та професійного росту. У зв'язку з цим, створюючи умови для самореалізації іноземних студентів в структурі професійної освіти, слід вживати необхідних заходів, що сприяють актуалізації та розвитку навчально-соціально-професійного середовища.

Список джерел:

1. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. 2- ге вид., доп. Київ : Академвидав, 2014. 456 с.
2. Хома Т.В. Активні методи навчання в педагогіці вищої школи. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. – Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2020. Вип. № 69. С. 149 – 152.

ІМІДЖ СТУДЕНТА-МЕДИКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЛІНГВОДИДАКТИЧНОГО ПРОГРАМУВАННЯ

Яуз Кюршат Караджа (Туреччина)

Науковий керівник – доцент, к. пед. н. Кушнір І. М.

Стамбульський університет

м. Стамбул, Туреччина

Здобуття медичної освіти іноземними студентами не тільки в Україні, а й в інших європейських країнах є сьогодні найпопулярнішим напрямком. Імідж